

ԱՆԱՅԻՏ ԲՈՍՏԱՆՋՅԱՆ - 70

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՏՈՒՐՔ՝ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՋԸ՝ ԲԱՆԱՍԵՐԴ, ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ, ԼՐԱԳՐՈՂ ԱՆԱՅԻՏ ԲՈՍՏԱՆՋՅԱՆԻՆ

Սեպտեմբերի 10-ին Անահիտ Բոստանջյանը կդառնար 70 տարեկան, սակայն արդեն երրորդ ծննդյան օրն է, ինչ նրա հարազատներն ու գործընկերները նրան «շնորհավորելու» համար հավաքվում են Թբիլիսիի հայ գրողների եւ հասարակական գործիչների խոջովանքի պամթեոնում, որտեղ իր վերջին հանգրվանը գտավ Անահիտ Բոստանջյանը: Բացառություն չկազմեց նաեւ ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի 10-ը: Պամթեոնում, Անահիտ Բոստանջյանի հիշատակը հարգելու համար հավաքվել էին նրա հարազատները, գործընկերները: Նրանք ծաղիկներով զարդարեցին Անահիտի շիրիմը, հիշեցին դրվագներ՝ կապված նրա հետ համդիպումներից:

Գիտե՞ս արդյոք, իմ սիրելի, որ չգիտես՝ ի՞նչ ես անում...
Իմ մեջ ապրող բոլոր կանանցից ո՞ւմ եմ արդյոք դավանում...

Այս թախտոտ տողերը գրել է հրաշք մի բանաստեղծուհի, սիրո եւ հավատարմության, երկրպագության եւ հանրաճանաչության համար ծնված մի Կին...

Անահիտ Բոստանջյանի մեջ իսկապես հազար ու մի կին էր ապրում: Մեկը թե մայրության տուրբ եւ ծանրագույն բեռն էր կրում, մյուսը՝ պոեզիայի աստվածուհուն էր ծառայում: Երրորդը միայնակ Կին էր, չորրորդը՝ ցանկալի ու կրքոտ, հինգերորդը՝ ճիշտ խոսքի ջահակիր: Վեցերորդ Կինը կամուրջ էր, երկու ազգերի, երկու պետությունների՝ Վրաստանի եւ Հայաստանի միջեւ մշակութային կապերի ամրագույն կամուրջ: Այս ցանկին իր անխախտ շարունակությունն ունի... թեեւ ինձ համար նա առավել քան առաքինի թույր

ԿԱՐՈՏ
Էր, ում հեռանալն իմ մեջ մեծ ցավ թողեց: Իսկ վրաց գրականության մեջ առաջացած հսկայական ճեղքը վերացնելու համար, երեւի, տասնյակ տարիներ կպահանջվի: Իսկապես անգնահատելի է Անահիտի ներդրումը, ինչպե՞ս կարողացավ մեկ հոգին նման վիթխարի աշխատանք կատարել, ինչպե՞ս կարողացավ մեկ կինը անգերազանցելիորեն փայլուն թարգմանություններ թողնել...

Ես հավատում եմ հոգու հավերժությանը, հավատում եմ նաեւ նրան, որ մեր յուրաքանչյուր խոսք առ երկինք է բարձրանում, միայն ուզում եմ շնորհակալություն հայտնել նրան՝ վրաց-հայկական գրականությունն այդչափ հարստացնելու համար եւ ի հիշատակ՝ արցունքի մի փուլն է խոնարհել...

Իմ Անաիդա, սիրել եմ, սիրում եմ, սիրելու եմ...

Մաղվալա Գոնաշվիլի
Վրաստանի գրողների միության համանախագահ

ԱՆԱՅԻՏԻ ԱՆԴՈՒԼ, ՊԱՅԾԱՌ ԱՆՈՒՆԸ ԴԵՌ ԵՐԿԱՐ ԿՅԻՇՎԻ...

Կյանքի վերջին ամիսներին անընդ-հատ մայրենի լեզվի մաքրության մասին էր գրում ու խոսում. համացանցում, այլեւայլ միջոցառումներում՝ իր ելույթներին:

Խոսում էր գայրույթով, վիրավորված թե ինչո՞ւ մենք վատ գիտենք հայերենը, գրում ենք սխալներով, խոսում ենք սխալներով, պրիմիտիվ... Այնքան էր ծավալվել, որ նախատեցի. ինչո՞ւ այդքան խիստ... Հիմա՝ պիտի ասեմ, եղբայրս, պատասխանեց, վաղը ուշ կլինի...

Իսկ Վաղը... չեղավ... Անահիտը 3 տարի առաջ, հունվարին լքեց երկրային կյանքը: Ես նրա կորուստը սզացի ծնողներիս մահին համահավասար թե եւ հասակակիցներ էինք: Ասես Պարույր Սեւակին էի կրկին կորցնում, Սիլվա Կապուտիկյանին, ինձ ծանոթ ու թանկ հայոց Մեծերից մեկին...

Մի քանի տասնյակ հեղինակային հետաքրքիր ու բազմազան, մի քանի հարյուր խմբագրած ու հրատարակած գրքեր, գրական-հասարակական լայն գործունեություն, «Կամուրջ» հրաշալի տարեգիրք, երիտասարդ ստեղծագործողների փնտրուրը ու դաստիարակություն, անթերի թարգմանական գործունեություն, մասնակցություն բա-

զում միջոցառումների, կրակոտ ելույթներ ու ... պատգամ - մշտապես մոտ ու մերձ պահել հայ ու վրաց ժողովուրդներին, նրանց անմահ մշակույթը, գրականությունը...

Այո, անսպառ էր Անահիտ Բոստանջյանի էներգիան: Մինչեւ այսօր էլ ես չեմ դադարել զարմանալ, թե ինչպես էր նա հասցնում ամբողջ օրը աշխատել, ասեմք, «Վրաստանի» խմբագրատանը, այլեւայլ հրատարակչություններում, իսկ գիշերը մինչ լուսաբաց՝ զբաղվել թարգմանությամբ: Ու ոչ միայն զբաղվել: Ընտրել լավագույն գործը՝ վրաց դասական եւ ժամանակակից գրականությունից եւ... թարգմանել անթերի, տեղը-տեղին, բնագրի ոգուն համահունչ ու ճշգրիտ: Կարիք կա՞ ասելու, որ Բոստանջյան թարգմանիչը «ձեռք է զարկել» վրաց բոլոր անվանիների գործերին եւ ... պատվով կատարել իր դժվարագույն առաքելությունը: Շուրջ չորս տասնամյակ նա թարգմանում է ու թարգմանում...

Հախուռն ու անզուսպ բանաստեղծ էր՝ կողքի նետած հանգ ու վանկ, գրում էր օր ու գիշեր (բանաստեղծը օրեկան գրեց 3-4 գործ պիտի գրի՝ ասում էր): Առիթմն ու քնարերգություն, անզուսպ հայրենասիրություն, քաղաքա-

ցիական անշեղելի դիրքորոշում, բարձրորակ ակնարկագրություն եւ հույժ բովանդակալից ու տեղին հրապարակախոսություն:

Ու թե այսօր Հայաստանում դեռ ձեռքից-ձեռք են անցնում Անահիտի թարգմանած «Ականջաբարձն» ու «Ջամբյուղը», «Նամաստեն» ու «Ճանապարհով գնում է մի մարդ», «Պրեզիդենտի կատուն» բեսթսելլեր դարձած վեպերը՝ խոսում ապացույց է այն բանի, որ թարգմանչուհու անբավ աշխատասիրությունը եւ օրեցօր աճող վարպետությունը դեռ պիտի շատ գոհարներ հասցնեմք մեր գրասեր ժողովրդին: Ափսո՛ս, որ այդպես չեղավ... Սակայն նույնիսկ այն, ինչ որպես գրական ժառանգություն թողեց մեր գրչաքույրը՝ բանաստեղծուհին, հրապարակախոսն ու գրական-հասարակական գործիչը, արժանի է խոր հարգանքի եւ առհավատչյա այն բանի, որ դեռ երկար, շատ երկար կհիշվի այս անդուլ, պայծառ անունը, առիթմն ու բնավորությամբ օժտված հայուհին, որը գերազանցել էր իր ժամանակը եւ այժմ՝ ապրում է ... Ապագայում...

ԳԵՎՈՐԳ ՄՆԱՉՅԱՆ
Վրաստանի հայ գրողների «Վերնատուն» միության նախագահ

ԵՐԿՐՈՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՅՄՊԱՆ ՀՐԵՇՏԱԿԸ

Անահիտ Բոստանջյանի ընտանիքում թարգմանությունը պարտադիր պայման էր: Բացի շփման միջոց մայրենիից, մնացած ամեն ինչը եռլեզու էր՝ հայերեն, վրացերեն, ռուսերեն... յուրաքանչյուր անկյունում Մայրիկիս հայերեն ու վրացերեն ձեռագրերն էին: Թարգմանում էր, թարգմանում անձնալուրացաբար, բացառիկ սիրով ու պատասխանատվությամբ: Կարծում եմ, նրա առաքելությունը շատ պարզ ու հստակ էր. նա Վրաստանին, վրացուն ու վրաց մշակույթին սիրահարված ու երախտապարտ հայ էր, երկու մշակույթի դեսպան: Մի հետաքրքիր ինքնաստեղծ պարտականություն ուներ: Երբ լույս էր ընծայում հայերենով իր գրքերից մեկը, պետք է անպայման կողքին դնեք վրացական թարգմանականը. մեկն առանց մյուսի երբեք չկար, հաճախ հենց ինքն էր կատակում՝ իրար չեն նեղացնում, ասում էր: Նրա թարգմանական առաջնեկը վրաց մեծ գրող Թամազ Գիլաձեի 650 էջանոց «Պոետիդոնի պալատն» էր, որը տպագրվեց 1986-ին, Երեւանում: Ամփոփապես հաջորդեց Թբիլիսիում լույս տեսած հայերենով առաջին բանաստեղծականը՝ «Եթե իմանայիր...»-ը:

Այդուհանդերձ, Անահիտ Բոստանջյան մայրիկիս թարգմանություններից առաջինը, որ հիշում եմ ամեն բացվող օր, Վաժա Փշավելայի «Եղնիկի ծագի պատմածն» է: Ելնելով տեքստի պատկերավորությունից՝ փոքր տարիքում երկար ժամանակ կարծում էի, թե հենց ինքն է գրել, դեռ ավելին, թվում էր՝ չեմ կարողացել՝ դիտել եմ: Ու չնայած հետագայում պետք է կարդայի նրա թարգմանած բոլորը, եղնիկը դաջվել ու ապրում է իմ հիշողության մեջ անխախտ: Կուզեի մի փոքրիկ մեջբերում անել այս գլուխգործոցից, որպես մեծարժեք թարգմանություն.

«Ա՛խ, ինչ լա՛վ էի ապրում մայրիկիս հետ, ինչ ազա՛տ, լիաթո՛ք շնչում: Ես ու մայրիկս ապրում էինք միշտ մշուշապատ ամուռո՛խ խուլ թավուտում. ա՛յ, էն քերծի գլխին, որ կախվել է այս ու այն կողմ գահավիժող ձորերի պռնկին: Մեր կացարանն անմատչելի էր, ամուռո՛խ խորքում: Մայրս պառկում էր քերծի բարձունքին, իսկ ես մտնում էի նրա ծոցը: Երեք կողմից մեզ ծառերն էին պաշտպան-հովանի, ահա թե ինչու մայրիկիս աչքն անընդհատ չորրորդի վրա էր: Նա շուտ-շուտ խլշպտում էր ես նայում էի եւ, նրան ընթորի-նակելով, իմ պստիկ ակնքեցներն էլ՝ խլշում...»:

Թարգմանական իր գործունեության ընթացքում Անահիտ Բոստանջյանը թարգմանեց վրացի դասական ու ժամանակակից շուրջ 100 գրողի՝ Թամազ Գիլաձե, Վաժա Փշավելա, Խուտա Բերուլավա, Նոդար Դումբաձե, Իոսեթ Նոնեշվիլի, Գրիգոլ Ռոբաքիձե, Ջանուլ Զարկվիանի, Ռեւազ Միշվելաձե, Արշիլ Մուկկանուրի, Գրիգոլ Աբաշիձե, Իրակլի Սամսոնաձե, Օթար Գիլաձե, Բեսո Խվեդելիձե, Գուրամ Օդիշարիա, Դավիթ Շենոքմեդելի եւ այլոց: Հայերենից վրացերեն թարգմանեց ժամանակակից մեծանուն բանաստեղծների, որոնց անունները չեմ թվարկում տեղի սղության պատճառով եւ, որոնց գործերին կարող եք ծանոթանալ նրա հոգեզավակ «Կամուրջ» տարեգրքի յուրաքանչյուր համարում: Մայրս թարգմանել է նաեւ ռուսերենից: Թբիլիսիում առաջին անգամ լույս ընծայած «Թարգմանական գրականության գրադարան» մատենաշարի հիմնադիրն էր: Աջակցում էր վիրահայ օտարագիր գրողներին՝ թարգմանելով ու հա-

յերեն հրատարակելով նրանց ստեղծագործությունները: Թարգմանչական գործունեության համար Անահիտ Բոստանջյանը պարգետարովեց բազմաթիվ մրցանակներով, դրանց թվում՝ Թբիլիսիի քաղաքապետարանի «Վրաստանի մշակույթի դեսպան», «Կանթեղ», «Վաժա-Փշավելայի», «Աննա Կալանդաձեի», «Նիկո Նիկոլաձեի» անուններով...

- Որքան սիրում եմ իմ հայ ժողովրդին, այնքան էլ վրաց ժողովրդին եմ սիրում ի սրտե՛ս, ասում էր նա: Ես պաշտում եմ վրաց գրականությունը, պոեզիան: Չեմ կարող չգնահատել վրացական պարը, երգը, եւ այդ սերն էր, որ ինձ տալիս էր վրաց մշակույթ, դեպի այն իմ ժողովրդին հասցնելու ցանկությունը: Ուրեմն ես հավասարապես ծառայում եմ երկու ազգի, եւ հենց դա է իմ նպատակը՝ ծառայել դա-

րերից եկող բարեկամության ամրապնդմանն ու այս պատգամը հանձնել երիտասարդ սերունդին:

Թարգմանության մեջ սիրում միանում է ու պետք է միանա նաեւ պատասխանատվությունը:

- Թող զարմանալի չթվա, որ ես միշտ իմ թարգմանական գրքերը ինձ եմ վերագրում,- ասում էր Անահիտ Բոստանջյանը.**- յուրաքանչյուր թարգմանիչ ծանահեղինակ է. եթե մի գրականություն ներկայացնում ես մեկ այլ լեզվով, այն դառնում է այդ գրականության սեփականությունը, իսկ հեղինակը դու ես, հետեւաբար գիրքը նաեւ քոնն է: Դա մի բարդ գործընթաց է. արդյոք ճիշտ ու անսխալ ես մուտք գործում ուրիշ հեղինակի լեզվաոճական համակարգ, արդյոք ստեղծո՞ւմ ես արժեք արդեն հայ գրականության համար...**

Պատասխանատվության այս բացառիկ զգացողությունն էր, որ յուրաքանչյուր բառ ու տառ նրա ձեռքի տակ արդեն իսկ խաղում էր, ինչպես ինքն էր հաճախ նշում. «Մեր լեզուն շատ ճկուն է, հոմանիշների անասելի առատություն ունի, անհնար է չգտնել օտար բառին համապատասխան մերը: Հեղինակի համը ու հոտը կորցնելը մեղսագործություն է թարգմանության մեջ».- ասում ու այդպես էլ վարվում էր՝ երբեք չմեղանչելով:

- Կամա-ակամա մտնում եմ հեղինակի աշխարհը,- հարցազրույցներից մեկում նշում է մի առիթով.**- Հայերենի եւ**

վրացերենի լիարժեք իմացությունը պարտադիր է, բայց է՛լ ավելի կարեւորվում է հեղինակի աուրան որսալը: Ո՞նց գրել, որ չկորցնել այդ հետաքրքիր ոճը: Կան վրացերենից թարգմանիչներ, որ թարգմանում են, կան ռուսերեն տողացիներով: Ես առավելություն ունեմ ապրել Վրաստանում, Թբիլիսիում, հեղինակին տեսնել, մոտիկից լսել, թե ինչպես է հնչում վրացերեն, որպեսզի կարողանամ հնչեղանգը որսալ, համապատասխանեցնել իմ հնչերանգին:

Թարգմանությունը նաեւ պարտականություն է՝ հաճախ հենց վերածնունդ ապահովելու համար նաեւ: Հայ եւ վրաց գրականությունների փոխադարձ թարգմանությունների պատմությունը ընդգրկում է մոտ մեկ եւ կես դար: 19-րդ դարի Թիֆլիսում ապրող հայ գրողների մի մասը տիրապետում էր վրացերենին, կատարում սեփական ստեղծագործությունների թարգմանություններ, վրացիներն էին թարգմանում հայերին... 20-րդ դարում ավանդույթները շարունակվեցին: Հատկապես Հովհաննես Կարայանը (1915-1985թթ.), Սուրեն Ավչյանը (1905-1985թթ.), Լեոն Մելիքսթեբեզը (1890-1963թթ.) եւ, իհարկե, մեր ժամանակակից Գիվի Շահնազարը հսկայական գործ կատարեցին երկու ժողովուրդների գրականությունների մերձեցման համար: Բայց եկավ մի կարճ շրջան, որ ես այսօր էլ պարզ ու հստակ հիշում եմ. դա պայմանավորված էր երկու երկրներում հետխորհրդային դժվար պայմաններով, գրահրատարակչությունը գրեթե ձախողվել էր:

Երեսնից մոտ էի վերադարձել եւ մայրիկիս հետ աշխատում էի «Վրաստան» թերթում: Մի նեղլիկ միջանցք էր, հաճախ լույսի անջատումների պատճառով մոմով լուսավորվող: Հենց այստեղ էլ ընթացք տրվեց մերօրյա հայ-վրացական գրական կապերի ու ծնվող թարգմանությունների ներկայիս աշխուժությանը: Մայրիկս ու Նանա Ակոբիձեն իրենց թարգմանությամբ ու ծախսերով տպագրեցին «Պոետական խճանկարը», ուր վրացերեն թարգմանվեցին 12 արդի հայ գրողներ: Գրքույկը սառույցը ճեղքող առաջինն էր, որ թարգմանչուհու կյանքում հետագայում պետք է պսակվեր Օթար Գիլաձեի «Ճանապարհով գնում էր մարդը» եւ «Քրոց» հանրահայտ գործերի հայերեն թարգմանությամբ, որոնք առ այսօր Հայաստանում համարվում են բեսթսելլեր, այսինքն՝ տասը լավագույններից մեկը: Նույն ինքնադրուով էլ նա մեզ թողեց հոգեզավակ «Կամուրջի» հայ-վրացական վերջին տարբերակը, «Կամուրջը» կարծում եմ մեր օրերի թարգմանական արվեստի ամենաընդգրկուն ու ծավալուն մեծարժեք երեւույթն է հայկական սփյուռքում եւ ոչ միայն...

...Որպես թարգմանիչ կայանալու բոստանջյանական պատգամը հետեւյալն է. **«Դեռ մանկությունից պետք է ճանաչել ոչ միայն մայրենին, այլեւ այլ գրականություններ: Ժամանակի ընթացքում այդ ճանաչողությունը կարող է սիրո վերածվել»:**

Հավատացեք, թարգմանիչ չեմ ծնվում, թարգմանիչ դառնում եմ: Դառնում ներսում բխացող հենց այդ սիրո անսահմանությունից: Ես դա ասում եմ, որպես Անահիտ Բոստանջյան թարգմանիչ դուստր, որի մեծ ցանկությունն է շարունակել կամրջել ու նաեւ իր կողքին տեսնել փաղանգը հարստացնող նորերին:

ԳԱՅԱՆԵ ԲՈՍՏԱՆՋՅԱՆ

ՀԱՐՑ - ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՅԼԱԶԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՀԱՐՈՒՍՏՆԵՐԸ ԵՎՍ ԼԱՑ ԵՆ ԼԻՆՈՒՄ...»

Տարադրամի փոխանակման կետերում օրօրի բարձրացող թվերը շարքերին են նյարդայնացնում: Եվ դա բնական է, քանի որ շարքերս վերցրել ենք վարկեր դուրսնետրով, եկրոներով, ուստի ավելանում են նաեւ վճարելիք տոկոսները՝ լարիի տեսքով: Հետաքրքիր է ֆինանսական այս իրարանցման պայմաններում օլիգարխներն ինչպե՞ս են իրենց զգում:

Տ.Մարտիրոսյան

ԹՐԻԽԻՍ

Որքան էլ տարօրինակ լինի, երբեմն «Հարուստներն են լաց են լինում...»: Օրինակ, Մոլորակի տասը ամենահարուստ մարդիկ օգոստոսի 23-ին ավելի քան 14 մլրդ դոլար են կորցրել ԱՄՆ-ի եւ Չինաստանի առեւտրական հակամարտության սրվելու ֆոնին համաշխարհային բորսաների անկման պատճառով: Այդ մասին վկայում են հաշվարկները, որոնք հիմնված են Bloomberg Billionaires Index-ի (BBI) վարկանիշի տվյալների վրա, որը ներառում է աշխարհի 500 ամենահարուստ մարդկանց:

Ամենամեծ կորուստները կրել է Amazon ընկերության ղեկավար եւ հիմնադիր Ջեֆ

Բեզոսը: Նրա կարողությունը մեկ օրում կրճատվել է 3,25 մլրդ դոլարով, իսկ տարեսկզբից կորուստները հասել են 15,7 մլրդ դոլարի, այդուամենայնիվ, նա 109 մլրդ դոլար կարողությամբ մնում է աշխարհի ամենահարուստ մարդը:

Facebook-ի հիմնադիր Մարկ Ցուկերբերգի, Microsoft-ի հիմնադիր Բիլ Գեյթսի, Google - Alphabet Inc. ինքնակառավարող ընկերության համահիմնադիրներ Լարի Փեյջի եւ Սերգեյ Բրինի, Oracle-ի համահիմնադիր Լարի Էլիսոնի, Berkshire Hathaway ներդրումային ֆիրմայի ղեկավար Ուորեն Բաֆեթի կորուստները կազմել են 1,3-ից մինչեւ 1,8 մլրդ դոլար:

ԳԻՏԵՔ, ԱՐԴՅՈՒՆ...

ԶՄԵՐՈՒԿ. ԲԱՐԵԲԵՐ ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Շոգ օրերին շատերն են ցանկանում համտեսել սառը ձմերուկ, այն ընկալելով ոչ միայն ծարավի հագեցման, այլեւ՝ ողջ օրգանիզմի ջերմության նվազեցման միջոց: Զեզ ենք ներկայացնում ձմերուկին բնորոշ դրական հատկությունները, որոնք էական ներգործություն ունեն մարդկային օրգանիզմի համար:

Զմերուկը մագնեզիումի շտեմարան է, որը շատ կարեւոր է զարկերակային ճնշումը կայուն պահելու, լեղին դուրս մղելու, խոլեստերինը չեզոքացնելու, երիկամներում քարերի առաջացումը կանխելու, նյարդային գրգռվածությունը հանելու, հաստ աղիքի կծկումները նորմալացնելու համար:

Մագնեզիումի օրական կա-

րիքը բավարարելու համար պետք է ուտել 150 գրամ ձմերուկ: Զմերուկի համը որոշվում է քաղցրությամբ, որը պայմանավորված է դրանում առկա սախարոզով, գլյուկոզայով եւ ֆրուկտոզայով: Զմերուկը պարունակում է պեկտինային նյութեր, B1, B2, C, PP վիտամիններ, կարոտին: Սերմերը յուղ են պարունակում:

ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԱՄՈՒՍՆԱՑԱՎ... ԾԱՌԻ ՀԵՏ

Մեծ Բրիտանիայի Մեկինգ քաղաքի բնակչուհի Քեյթ Քանինգեմն ամուսնացել է ծառի հետ եւ պլանավորում է ազգանունը փոխարինել ծառի անվամբ: Այդ մասին հայտնել է Liverpool Echo News-ը:

«Նորապսակը» 34 տարեկան է, նա ունի երկու երեխա եւ սիրած երիտասարդ: Ոչ մի անգամից, բայց նրանք պաշտպանել են նրա որոշումը եւ նույնիսկ ներկա են գտնվել արարողությանը:

Քանինգեմն արդեն հայտնել է, որ ցանկանում է պաշտոնապես ազգանունը փոխել Էլդերի (անգլ. Elder - շամբուկ): Այդ անսպասելի ամուսնությամբ կինը ցանկացել է ուշադրություն հրավիրել զբոսայգու միջով ճանապարհի կառուցման դեմ արշավի վրա: Նրա խոսքով՝ դա իսկական սպառնալիք է մարդկանց առողջությանը:

րել զբոսայգու միջով ճանապարհի կառուցման դեմ արշավի վրա: Նրա խոսքով՝ դա իսկական սպառնալիք է մարդկանց առողջությանը:

ԵՐԵՒԱՆԵՐԸ, ԴՊՐՈՑԸ ԵՎ ՏՆԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

Ներկա եւ ապագա, սկսնակ եւ փորձառու ծնողների համար

Սեպտեմբերի 16-ին Վրաստանում մեկնարկում է նոր ուսումնական տարին: Այն նոր հոգսերի, մտահոգությունների պատճառ է ծնողների համար, առավել եւս՝ այն ծնողների, ում երեխաները գնալու են առաջին դասարան: Հոգեբանորեն նոր իրավիճակ է, ինչպե՞ս կարգավորել երեխայի օրվա ռեժիմը, պարապմունքները, տնային աշխատանքների կատարման գործընթացը... Տանը դպրոցական երեխաների հետ տնային աշխատանք կատարելը մեզանում բավական լայն տարածում ունեցող երեւույթ է: Ծնողները կարծես պայքարում են երեխաների հետ այս հարցում, եւ ոմանց համար սա նույնիսկ մղձավանջ է դարձել: Իհարկե, շատ հնարավոր է, որ ամեն ինչ հարթ է ընթանում, բայց, այնուամենայնիվ, ծնողի ներկայությունը կամ թեկուզ ամենօրյա հիշեցումներն ու ստուգումները դասը պատրաստելիս պարտադիր են: Ավա՞ղ, սա շատ ցավալի երեւույթ է, քանի որ դրանով երեխաներին զրկում ենք մի շատ կարեւոր ու հրաշալի հմտությունից՝ ինքնուրույնությունից:

Հիմնականում ծնողների պատճառաբանությունն այս հարցում հետեւյալն է՝ «Եթե ես

իր տնայիններն անելու մասին, ինքն է գտնում ինչ է տրված, ինքնուրույն է կատարում տր-

ներ են: Շատ ավելի կարեւոր է, որպեսզի երեխան ունենա հետեւյալ հմտությունները՝ կարո-

ղանա ինքնուրույն իրեն զբաղմունք գտնել (այլ ոչ թե անընդհատ ծնողի մոտ ընդհատ ծնողի մոտ), որ ծանոթանում է եւ չգիտի ինչ անի), եւ կարողանա տեսական ժամանակ ուշադրությունը սեռեռել մի գործողության վրա: Առաջին հմտությունը նշանակում է, որ երեխան բա-

ված հանձնարարությունները, ինքն է ուղղում իր կատարած սխալները եւ հաջորդ օրվա համար ինքն է դասավորում պայուսակը: Եվ այս ամենը՝ սկսած առաջին դասարանից: Ինչքան շուտ սկսեք, այնքան հետագայում ավելի հեշտ կլինի, իսկ եթե արդեն ուշացրել եք, ուրեմն շտապեք, որպեսզի լրացնեք բաց թողածը:

Սկսեք որքան հնարավոր է փոքրուց, մինչեւ երեխայի դպրոց գնալը

Ծնողներին թվում է, թե դպրոցին պատրաստվելիս պետք է երեխային գրել-կարդալ սովորեցնել, երկրներն ու նրանց մայրաքաղաքների անուններն անգիր անել տալ եւ այլն, բայց իրականում սրանք եթե ոչ ավելորդ, ապա երկրորդական բա-

վական ինքնուրույն է եւ առաջնորդվում է իր ներքին շարժիչ ուժով (այլ ոչ թե արտաքին ազդակներով), եւ որ նա կարողանում է լցնել առօրյան իրեն հետաքրքրող բաներով: Երկրորդ հմտությունը՝ ուշադրության կենտրոնացումը, անհրաժեշտ է, որպեսզի երեխան հեշտ աղապտացվի դպրոցին՝ 40 րոպեանոց դասի ընթացքում կարողանա կենտրոնանալ մատուցվող նյութի վրա եւ դա անի տեղում հանգիստ նստած: Ուշադրության կենտրոնացումը նշանակում է, որ երեխան առանց որելման միջամտության կարողանում է տեսական ժամանակ զբաղվել մեկ բանով՝ խաղալիք, խաղ, գործողություն եւ այլն: Եկրանի առջեւ նստելը հաշիվ չէ:

(Շարունակելի)

ՀԵՏԱՔՐԵՐ Է...

ԳԻՆԵՍԻ ՌԵԿՈՐԴՆԵՐԻ ԳԻՐԷ

1955 թ. այս օրը՝ օգոստոսի 27-ին, Մեծ Բրիտանիայում լույս տեսավ Գինեսի ռեկորդների գրքի առաջին՝ 198 էջանոց օրինակը:

Այդպիսի գիրք ստեղծելու գաղափարը հղացել էր «Գինես» իրատարակչության կառավարիչ-տնօրեն, անգլիացի Հյու Բիվերը, որը Լոնդոնում բացել էր իստոկ գրասենյակ:

Ամենահետաքրքրաշարժ եւ արտասովոր երեւույթների մասին այս տեղեկատու բաղկացած է «Մարդ», «Կենդանական աշխարհ», «Բնություն», «Տիեզերք», «Գիտության աշխարհ», «Արվեստ եւ զվարճալիքներ», «Շինարարական կա-

ռույցների աշխարհ», «Մեխանիկայի աշխարհ», «Գործարար աշխարհ», «Մարդու աշխարհ», «Սպորտ», «Խաղեր եւ մրցումներ», «Այլեւայլ» գլուխներից:

«Գինեսի ռեկորդների գրքի» օրինակով Հայաստանում եւս ստեղծվել է «Դյուցազնագիրք» ռեկորդների ժողովածուն:

ԹԵՎԱՎՈՐ ՄՏԵՐ

Ուսուցիչ էի կոչվում, իսկ այժմ խենթ եմ անվանվում հասարակ վարքիս համար:

ՆԵՐՍԵՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ (1102–1173)

Հայ բանաստեղծ

Եհի՛շտ է, արդյոք, որ մարդն ապրի եւ ոչինչ չանի աշխարհի համար:

ՆԻԿՈԼՈՋ ԲԱՐՈՒԹԵՎԻԼԻ (1817-1845)

Վրաց բանաստեղծ

Դաժանորեն կյանք նետվե-

լով՝ պտուղը ստիպված է մոռանալ բավարարման ամենասիրած միջոցները եւ հարմարվել նորերին: Այդ դաժան խաղը կրկնվում է զարգացման յուրաքանչյուր նոր փուլ անցնելիս:

ՖԱՐՎԱՇ ՖԵՐԵՆՑ (1905-2000)

Հունգարացի կոմպոզիտոր

Օգուտը ոչ թե շատ, այլ լավ գրքերի մեջ է:

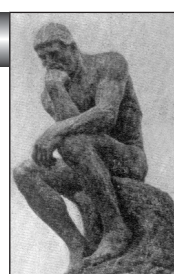
ՄԵՆԵԿԱ (մ.թ.ա. 4-65)

Հոռմեացի փիլիսոփա

Գոյություն ունի երկու որոշիչ հանգամանք, թե ինչու չենք հավատում մարդկանց, նախ՝ նրանց չենք ճանաչում եւ երկրորդը, նրանց լավ ճանաչում ենք:

Ս.Ստեփանյան

Բաթումի «Վրաստանի» ընթերցող

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՑԱԽ. Փաստեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍՏԱՆԻ», ԱՐՄԵՆԴՐԵՍԻ, ՊԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԱԶՊՐԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏՆ ԱՅՑԵԼԵՑ «ԱՐՄԵՆԻԱ ԷՔՍՊՈ-2019» ՑՈՒՑԱՅԱՆԴԵՍ

Սեպտեմբերի 12-ին, Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանը երեւանում մասնակցեց «Արմենիա էքսպո-2019» 19-րդ տարածաշրջանային առևտրա-արդյունաբերական ցուցահանդեսի բացման արարողությանը:

Հայաստանի կառավարության ղեկավարը շրջեց ցուցահանդեսի տաղավարներով՝ ծանոթացավ ներկայացված արտադրանքին եւ ընկերությունների զարգացման ծրագրերին:

Այս տարի 2018-ի համեմատ ցուցահանդեսին մասնակցում է 40-ով ավելի ընկերություն: Նախորդ տարվա ընթացքում ցուցահանդեսի մասնակիցների թի-

վը եղել է 110, իսկ այս տարի այն հասել է 150-ի: Ընկերությունները ներկայացնում են տարբեր պետություններ, այդ թվում՝ Հայաստան, Ռուսաստան, Բելառուս, Հնդկաստան, Չինաստան, Իտալիա:

Հայկական ընկերություններից ցուցահանդեսին ներկայացված են եւ տե-

ղական արտադրողներ, եւ ներկրողներ տնտեսության բոլոր ճյուղերից:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱՆ ԲԱՐԵԼԱՎՎՈՒՄ Է

Հայաստանի աշխատանքային շուկան վերջին մեկուկես տարում կրել է զգալի փոփոխություններ, որոնք դրսևորվել են ստվերի էական կրճատմամբ, գրանցված գործազուրկների թվի նվազմամբ, ինչպես նաեւ աշխատուժի պահանջարկի եւ առաջարկի ավելացմամբ:

2019թ.-ի հունիսի դրությամբ՝ Հայաստանում գրանցված աշխատողների թիվը կազմել է ռեկորդային 601,5 հազար մարդ: Համեմատության համար նշենք, որ նախորդ տարեկազմին գրանցված աշխատողների թիվն ընդամենը 509,5 հազար էր: Գրանցված աշխատողների թվի նման ավելացումը մեծապես պայմանավորված է ստվերի կրճատմամբ, այսինքն՝ նախկինում չգրանցված աշխատողները վերջին մեկուկես տարում գործատուների կողմից պաշտոնապես գրանցվել են:

Դիտարկվող ժամանակահատվածում նշանակալիորեն կրճատվել է նաեւ գրանցված գործազուրկների թիվը. 2019-ի հունվար-հուլիսին, 2018-ի համեմատ այն նվազել է 6.5%-ով, իսկ 2017-ի համեմատ՝ 18.8%-ով:

Այսպես, 2019թ.-ի հունվար-հուլիս ամիսներին պաշտոնապես գրանցված գործազուրկների միջին ամսական թվաքանակը կազմել է 64.3 մարդ, ինչը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում գրանցված 68.8 հազար գործազուրկների թվի համեմատ նվազել է 6.5%-ով: 2017թ.-ի հունվար-հուլիսին գրանցված 79.2 հազար գործազուրկների հետ համեմատության պարագայում կրճատումը կազմում է 18.8%:

2019-ին ավելացել է ոչ միայն գրանցված աշխատողների թիվը, այլեւ աճողական տեմպով նշանակալի ավելացել է նաեւ աշխատուժի հանդեպ պահանջարկը՝ հուլիս ամսին կազմելով 3806 մարդ, որը 2018-ի նույն ժամանակահատվածի ցուցանիշը գերազանցում է 1299-ով, կամ՝ 1.5 անգամ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՆԵՐՄՈՒԾՎՈՂ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԹԻՎԸ ԿՐԿՆԱՊԱՏԿՎԵԼ Է

Հայաստան ներմուծված ապրանքների շարքում 2019թ. առաջին կիսամյակում ամենաբարձր մաքսային արժեք ունեցող ապրանքատեսակներն են բնական եւ հեղուկ գազը, մարդատար ավտոմեքենան, նավթը եւ նավթամթերքը, ադամանդը եւ դեղամիջոցները, որոնցից միայն գազի եւ մարդատար ավտոմեքենաների մաքսային արժեքներն են աճ գրանցել համապատասխանաբար՝ 12,9 եւ 29,5 տոկոսով:

2019թ. առաջին կիսամյակում, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, նկատվել է նավթամթերքի 4,9 տոկոս, ադամանդի 3,4 տոկոս եւ դեղամիջոցների 9,6 տոկոս նվազում: Ներմուծման մաքսային արժեքի ամենամեծ՝ 42,1 տոկոս կրճատում գրանցել են համակարգիչները եւ դրանց բլոկները՝ կազմելով 15 մլն 280 հազար ԱՄՆ դոլար քանակի՝ 14,8 տոկոս կրճատման պարագայում: Կրճատվել է նաեւ ցորենի եւ մետաղների ներմուծման ծավալը՝ 36,2 տոկոսով,

սիգար, սիգարիլա, սիգարետինը՝ 33,8 տոկոսով, շաքարի՝ 18,7 տոկոսով:

Ընթացիկ տարվա առաջին կիսամյակում Հայաստան է ներմուծվել 53 հազար 210 մարդատար ավտոմեքենա, որը 2 անգամ գերազանցում է նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի ցուցանիշը: Ներմուծված մարդատար ավտոմեքենաները դրամական արտահայտությամբ ցանկում զբաղեցնում են երկրորդ հորիզոնականը՝ 139 մլն 2 հազար ԱՄՆ դոլարով, նախորդ տարվա համեմատ գրանցելով՝ 29,5 տոկոս աճ:

ՌՈՒԲԵՐՑ ՔՈՉԱՐՅԱՆԻ ԽԱՓԱՆՄԱՆ ՄԻՋՈՑԻ ՄԱՍԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ԿՅՐԱՊԱՐԱՎԿԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 17-ԻՆ

Երեւան քաղաքի ընդհանուր իրավասության դատարանը, դատավոր Աննա Դանիբեկյանի նախագահությամբ, հեռացել է խորհրդակցական սեյնակ Հայաստանի երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի խափանման միջոցի վերաբերյալ որոշում կայացնելու:

Դատավոր Աննա Դանիբեկյանը հայտնել է, որ դատարանը Հայաստանի երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի խափանման միջոցի վերաբերյալ որոշումը կիրառարակի սեպտեմբերի 17-ին:

Երեւանի ընդհանուր իրավասության դատարանում Հայաստանի երկրորդ

նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ մյուսների գործով ընթացող դատական նիստում Քոչարյանի պաշտպանական խումբը միջնորդել է վերացնել երկրորդ նախագահի խափանման միջոց կալանքը: Դատախազ Գեւորգ Բաղդասարյանը, անդրադառնալով պաշտպանա-

կան կողմի միջնորդությանը, որը վերաբերում է Սահմանադրական դատարանի որոշման ուժով Քոչարյանի նկատմամբ քրեական հետապնդումը անհապաղ դադարեցնելուն եւ ընտրված խափանման միջոցը վերացնելուն, նշել է, որ Սահմանադրական դատարանի որոշման ուժով պաշտոնաթող նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին ազատ արձակելու հիմքեր չկան: Նա դատարանին խնդրել է մերժել պաշտպանական կողմի միջնորդությունը:

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՀԱՄԲԱՎ ՈՒՆԵՅՈՂ ԵՎ ԳԵՂԵՅԿՈՒԹՅԱՆ ՄՈՓՈԼ ՔԻՄ ՔԱՐԴԱՇՅԱՆ ԶԵՌՆԱՐԿԱՏԵՐԸ ԿԱՅՅԵԼԻ ԻՐ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

«WCIT 2019»-ի կազմակերպիչները սեպտեմբերի 10-ին հայտարարեցին, որ համաշխարհային համբավ ունեցող ձեռնարկատեր, գեղեցկության մոդուլ եւ պրոդյուսեր Քիմ Քարդաշյան-Վեսթը մասնակցելու է «WCIT 2019» SS 23-րդ համաշխարհային համաժողովին՝ որպես հատուկ հիմնական զեկուցող եւ պանելիստ:

«WCIT 2019» SS աշխարհի ամենահեղինակավոր միջոցառումներից մեկն այս տարի տեղի է ունենալու Երեւանում, հոկտեմբերի 6-9-ին:

Քիմ Քարդաշյան-Վեսթը հանդես կգա «Գաղափարների շուկա» լիազումար նիստում, որտեղ կքննարկվի, թե ապակեմոդուլացված տեխնոլոգիաները որքանով են նպաստել ժամանցի, մեդիայի եւ լրագրության աշխարհների ժողովրդայնացմանը:

Ավելի քան 240 միլիոն հետևորդներով՝ Քիմ Քարդաշյան-Վեսթը սոցցանցերում ամենամեծ լսարանն ունեցող մարդկանցից է: Նա մեր ժամանակաշրջանի ամեն-

նազդեցիկ ծայրերից մեկն է աշխարհում: Մենք հանդգնված ենք, որ Քիմ Քարդաշյան-Վեսթը, որպես արտասովոր հաջողակ գործարար, որպես այս ոլորտի առաջամարտիկ, որպես կին եւ մայր, կարելու ու հետաքրքիր ասելիք կունենա սոցիալական մեդիայում ձեռնբերեցության աշխարհի մասին, որի ստեղծմանը եւ ձեւավորմանը նպաստել է արդեն երկու տասնամյակ:

Մենք ակնկալում ենք Քիմ Քարդաշյան-Վեսթին ողջունել իր նախնիների երկրում եւ «WCIT 2019»-ի գաղափարների մեծ բեմում:

Քիմ Քարդաշյան-Վեսթն իր հարթակն ակտիվորեն օգ-

տագործում էր քրեական արդարադատության բարեփոխումների համար պայքարում, իսկ մայիսին հայտարարեց, որ սկսել է իրավաբանություն ուսանել Կալիֆոռնիայում:

«WCIT» SS համաշխարհային համաժողովը Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների եւ ծառայությունների համաշխարհային դաշինքի (SSՃԴ) ամենամշակավոր միջոցառումն է:

ՎԱՐՈՐԳՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԿՆԵՐԳՐՎԻ ԲԱՍՅՈՒՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

Սեպտեմբերի 11-ին Հայաստանի Ազգային ժողովն առաջին ընթերցմամբ ընդունեց Ճանապարհային երթեւեկության կանոնակարգման բալային համակարգի ներդրման օրինագիծը:

Օրենքի նախագծերի փաթեթով նախատեսվում է տրանսպորտային միջոցներ վարելու իրավունք ունեցող անձին վարորդական վկայական ստանալու օրվանից մեկ տարի ժամկետով տրամադրել 9 միավոր: Խախտում ամրագրելու դեպքում վարչական իրավախախտում կատարած անձին տվյալ տարվա ընթացքում տրված ընդհանուր միավորներից ինքնաշխատ եղանակով հանվում են օրենսգրքի համապատասխան հոդվածով նախատեսված իրավախախտման համար սահմանված տուգանային միավորները: Երթեւեկության ոլորտի թվով 100 զանազակամերից տուգանային միավորներ նախատեսված են 20-ի համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲԱՆԳԱՐԱՆԸ՝ 100 ՏԱՐԵՎԱՆ

Հայաստանի պարտության թանգարանը նշում է հիմնադրման 100-ամյակը:

Հայաստանի առաջին հանրապետության խորհրդարանի որոշումով՝ 1919թ. սեպտեմբերի 9-ին ստեղծվեց Հայաստանի պարտության թանգարանը, որն արդեն մեկ դար շարունակ այցելուներին ներկայացնում է հայ ժողովրդի պարտության եւ մշակույթի արժեքները:

Թանգարանի հորելյանին նվիրված միջոցառումների մեկնարկը տրվեց գիտաժողովի հանդիսավոր նիստով, որին մասնակցեցին արտերկրի հեղինակավոր թանգարանների ներկայացուցիչներ:

Հայաստանի պարտության թանգարանի հիմնադրման 100-ամյակին նվիրված գիտաժողովի հանդիսավոր նիստին մասնակցեցին Պետական Էրմիտաժի, Լուվրի, Մետրոպոլիտեն արվեստի թանգարանի, Ռուսաստանի պարտության թանգարանի, Առլի հնությունների թանգարանի, Ռոսֆորտ թանգարան-ցուցահանդեսային կենտրոնի ներկայացուցիչները:

ԹՈՂԱՐԿՎԵԼ Է ԱՐԾԱԹԵ ՀՈՒՇԱԳՐԱՍ

Հայաստանի կենտրոնական բանկը թողարկել է «Եվրասիական տնտեսական միության ստեղծման 5 տարին» արծաթե հուշադրամը:

Դիմերես՝ ՀՀ զինանշանը եւ ԵԱՏՄ անդամ պետությունների քանակին համապատասխանող առաջատարների ու աստղերի պատկերներ:

Դարձերես՝ ԵԱՏՄ պատկերանիշը եւ ԵԱՏՄ անդամ պետությունների դրոշների ոճավորված պատկերներ:

Եսթիզների հեղինակն է Էդուարդ Կուրդինյանը:

Հիշեցնենք, որ Եվրասիական տնտեսական միության (ԵԱՏՄ) մասին պայմանագիրը ուժի մեջ է մտել 2015թ. հունվարի 1-ին: ԵԱՏՄ անդամ պետություններն են Հայաստանը, Բելառուսը, Ղազախստանը, Ղրղզստանը եւ Ռուսաստանի Դաշնությունը:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

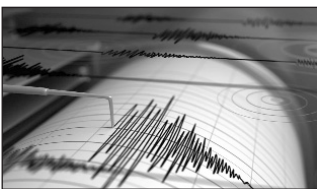
ՍԵՂՏԵՄԲԵՐ

15.09.2019
Խաչվերաց

Խաչվերացը Հայ Եկեղեցու հինգ տաղավար տոներից վերջինն է: Այն Խաչին նվիրված տոներից ամենակարեւորն է, որովհետեւ նվիրված է՝ գերությունից խաչի վերադարձի եւ փառաբանության հիշատակին: Հայաստանյայց Եկեղեցուն Խաչվերացը տոնում են սեպտեմբերի 11-17-ը ընկած ժամանակահատվածում հանդիպող կիրակի օրը: Սուրբ Խաչը տոնվում է ի հիշատակ Տիրոջ խաչափայտի՝ պարսկական գերությունից Երուսաղեմ վերադարձի եւ Գողգոթայում կանգնեցման (վերացման): Այստեղից էլ տոնը կոչվում է Խաչվերաց:

Ընդհանուր առմամբ՝ Խաչվերացը կամ «Սրբխեչը» աշնան սկիզբը խորհրդանշող ուրախ տոն է:

ՏԱՐԵՐ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ
ՎՐԱՍՏԱՆ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ՍԱՀՄԱՆԱԳԾՈՒՄ

Սեպտեմբերի 10-ին, երեկոյան, Վրաստան-Հայաստան սահմանագծում վավերացվել են ստորագրված ցուցումներ: Երկու թույլ տարբերությամբ՝ զրանցվել են 5,2 եւ 4,2 մագնիտուդով ցուցումներ: Երկրաշարժի էպիկենտրոնը գտնվում էր Ախալքալաքից 9 եւ 5 կմ հեռավորության վրա, Հայաստանի տարածքում: Ավերածություններ եւ զոհեր չեն գտնվել:

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ

ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ՎԵՐԱՀԱՅՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒԺԵՂԱՑՎՈՒՄ Է

Վրաստանի ներքին գործերի նախարարությունը ուժեղացնում է վերահսկողությունը ճանապարհներին մեծ թվով վթարների պատճառով:

Ներքին գործերի նախարարությունը նախատեսում է մինչեւ 2019 թվականի ավարտը՝ տեղադրել մոտ հինգ հազար տեսախցիկ, ներառյալ՝ 2,1 հազար «խելացի» տեսախցիկ, իսկ ռադարները կծածկեն ճանապարհների մոտ 700 կմ-ը:

Ըստ ՆԳՆ-ի, Վրաստանում տարվա առաջին կեսին տեղի է ունեցել ավելի քան 17,5 հազար ճանապարհատրանսպորտային պատահար, ինչի պատճառով մահացել է 224 եւ տուժել՝ ավելի քան 3,7 հազար մարդ:

2019 թվականի հունվարից հունիս ամիս-

ներին արագության պատճառով տեղի է ունեցել 34 պատահար, որոնց հետեւանքով 27 մարդ մահացել է, 214-ը ստացել են մարմնական վնասվածքներ:

Ներքին գործերի նախարարությունը Վրաստանում դժբախտ պատահարների հիմնական պատճառներն անվանում է՝ ակտիվ կամ թմրամիջոցների ազդեցության տակ մեքենա վարելը, արագության չարաշահումը, շրջանցելու կանոնների խախտումը, հակառակ զոտի անցնելը եւ երթևեկության մշակման անտեսումը:

Այս պահի դրությամբ՝ Վրաստանում

գործում է 3,952 տեսախցիկ, որոնցից 1.345-ը՝ համարանիշների մույնականացուցիչներ, իսկ 2.607-ը՝ ընդհանուր տեսողության տեսախցիկներ են: Արագության հատվածային վերահսկման համակարգը, ըստ ՆԳՆ-ի, ընդհանուր առմամբ, կծածկի Վրաստանի ճանապարհների 697 կմ-ը:

ՖՈՒՏԲՈԼ

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅԱՆ ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՓՈԽԼԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ՈՒՂԵԳԻՐ ՆՎԱՃԵԼՈՒ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՀՊԱՆՎՈՒՄ Է

Սեպտեմբերի 8-ին, Վրաստանի ֆուտբոլի ազգային հավաքականը, «Դինամո Արենայում» Եվրո-2020-ի ընտրական փուլում իր ուժերը չափեց «Ծ» խմբի առաջատարներից մեկի՝ Դանիայի հավաքականի հետ: Լարված հանդիպումն ավարտվեց զրոյական ոչ-ոքիով:

Այս պիսով, Վրաստանի հավաքականը համաշխարհային վարկանիշում 13-րդ հորիզոնականը զբաղեցնող Դանիայի հավաքականից կորգեց մեկ միավոր: Հինգերորդ տուրից հետո, Եվրո-2020-ի ընտրական փուլի «Ծ» խմբում, Վրաստանի հավաքականը չորս միավորով չորրորդ տեղում է: Դանիան շարունակում է մնալ երկրորդ տեղում: Երրորդը Շվեյցարիան է (8 միավոր), որը, զուգահեռաբար, ընթացող հանդիպմանը

4:0 հաշվով պարտության է մատնել Ջիբրալթարին:

Խմբում առաջատարը Իռլանդիայի թիմն է, որն ունի 11 միավոր:

Խմբի հերթական հանդիպումները կանցկացվեն հոկտեմբերի 12-ին: Այդ օրը Վրաստանի թիմը սեփական հարկի տակ կընդունի խմբի առաջատար Իռլանդիայի հավաքականին, իսկ հոկտեմբերի 15-ին՝ մրցակցի դաշտում իր ուժերը կչափի Ջիբրալթարի թիմի հետ:

«Ծ» խմբում հերթական հան-

դիպումն անցկացրեց Հայաստանի թիմը: Հաշվետու տուրում Հայաստանի թիմը՝ 4:2 հաշվով պարտության մատնեց Բոսնիա եւ Հերցեգովինայի թիմին եւ 9 միավորով զբաղեցրեց 3-րդ տեղը:

6-րդ տուրից հետո միանձնյա առաջատարը շարունակում է մնալ Իտալիան 100 տոկոս արդյունքով՝ 6 խաղ, 6 հաղթանակ, 18 միավոր: Երկրորդը 12 միավորով Ֆինլանդիան է: 4-րդ տեղում 7 միավորով Բոսնիա եւ Հերցեգովինան է: 5 միավոր ունի Հունաստանը եւ մեկ՝ Լիխտենշտեյնը:

Խմբային փուլի 7-րդ տուրում՝ հոկտեմբերի 12-ին Բոսնիա եւ Հերցեգովինան կխաղա ֆինլանդիայի, Լիխտենշտեյնը՝ Հայաստանի, իսկ Իտալիան՝ Հունաստանի դեմ:

ՏՊԱՎՈՐԻՉ ՀԱԹԱՆԱԿ ԲԱՔՎՈՒՄ

Վրաստանի ֆուտբոլի երիտասարդական հավաքականը, Եվրո-2021-ի ընտրական փուլի երկրորդ հանդիպմանը, Բաքվում, Ադրբեյջանի հավաքականին պարտության մատնեց՝ 3:0 հաշվով:

Երկու հանդիպումներում հավաքելով վեց միավոր, դարձել է խմբի առաջատարը:

Խ Ա Չ Բ Ա Ռ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ. 6.Ստոր, արժանապատվությունից զուրկ: 8.Չափ, լիմիտ: 10.Վարդազգիների ընտանիքին պատկանող պտուղ: 11.Առավոտ շուտ, կանուխ: 13.Մեծ Հայքի Արշակունի թագավոր՝ Խոսրով ...: 14.Նահանգ ԱՄՆ-ում: 16.Աման, սկավառակ: 17.Կաշվից՝ մորթուց հագուստեղեն կարող արհեստավոր: 18.Աղամի առաջին կինը: 20.Փորձանք (բրբ.): 21.Ցուցական դերանուն: 22.Գրկաչափ, շալակ: 26.Ամենամեծ աշխարհամասը, որը Եվրոպայի հետ կազմում է Եվրասիա մայրցամաքը: 28.Վճարով ուղևորներն փոխադրող ավտոմեքենա: 31.Թիֆլիսում ստեղծագործող հայ գրող՝ ...-Դոս: 32.Փայտե աման, որ իբրեւ չափ էր ծառայում հաջակատիկի համար: 34.Երկու տասնյակ: 35.Հոգեւորական: 36.Պեպոյի բարեկամներից: 38.Հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ՝ Իսրայել ...: 41.Հավերժ: 43.Հայկական աստվածուհի, որին վերագրվում է հնդկական ծագում: 45.Լատինաամերիկական պար: 48.Ըստ Աստվածաշնչի, ջրհեղեղից հետո «նոր մարդկության» նախահայրը: 49.Հրաբուխից դուրս ժայթքող բոցավառ նյութ, մագմա: 52.Փոքրիկ կուժ: 53.Սերունդի համար տրված նյութ: 54.Հարյուր տարի: 55.Օպերային մեներգ: 56.Նվեր,

պարգեւ: 57.Բրազիլացի ֆուտբոլիստ: 58.Գորտի ձայն: 59.Խոշոր, հսկա: 60.Մարզական կոլեկտիվ: **ՈՒՂԻՆԱՅԻՆ.** 1.Քաղաք Փոքր Հայքում: 2.Փոքր գետակ: 3.Մզարան, առագաստ: 4.Փոքրիկ ապակյա անոթ՝ շշիկ: 5.Մատնիչ, անհավատարիմ: 7.ԽՍՀՄ առաջնորդ: 9.Կլիմա: 12.Զգացմունք: 15.Երգչուհի՝ ... Դոլինա: 19.Ընտիր, բարձրակարգ: 23.Պարատեսակ: 24.Հայոց թագավոր 338-350թթ.: 25.Ալկոհոլային խմիչք: 27.Դրամ: 29.Անտառակաքավ, դահուճ: 30.Ջրլող թռչուն: 32.Արեւի գլխարկ: 33.Խոշոր աման, լազան: 37.Բրիտանական ռոք խումբ: 39.Քոլեջ-նախակրթարան Երեւանում: 40.Ըստ ավանդության՝ Սուրբ Հռիփսիմի քրիստոնյա կույսերի միաբանության մայրապետը: 41.Ավստրալո-ամերիկյան դերասան, ռեժիսոր՝ ... Գիբսոն: 42.Ճապոնական էլեկտրոտեխնիկայի ֆիրմա: 44.Մեղսավոր ու այլասերված կործանված քաղաք (ըստ Աստվածաշնչի): 46.Հողի մակերեսի չափման միավոր: 47.Կրակի ջերմություն, բոց: 50.Ավանդական սովորույթ: 51.Հանրահայտ հայ կոմպոզիտոր, համաշխարհային դասական՝ ... Խաչատրյան:

Կազմեց ԷԼԼԱ ԱՅՈՒՆԿՅԱՆԸ

ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱՉԲԱՌԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ. 1.Փտախտ: 4.Վրաերթ: 9.Չա: 10.Հանրահայտ: 12.Ավել: 14.Նոր: 15.Կան: 16.Իցա: 17.Ավանդ: 19.Ողբան: 21.Կաղին: 24.Հալեպ: 25.Դա: 27.Թունիս: 30.Նամակ: 31.Իշուկ: 32.Սիս: 34.Այ: 35.Մրցակից: 39.Իլիա: 40.Բո: 41.Կայեն: 42.Կոն: 43.Նշանառու: 46.Ասատուր: 50.Մառ: 51.Ամի: 52.Աքեթ: 53.Քիս: 54. ուլործ: 55.Անգլ: 57.Սասուն: 59.Սուսան: 60.Դանիա:

ՈՒՂԻՆԱՅԻՆ. 2.Տանկ: 3. ցանում: 4.Կայոց: 5.Երուսաղեմ: 6.Թվական: 7.Սպենդիարյան: 8.Օհայո: 9.Չանի: 11.Տրական: 13.Վան: 18.Վիպակ: 20.Բաթումի: 22.Ալան: 23.Միսաք: 26.Ղիփիանի: 28.Ուկրաինա: 29.Սիկոկու: 33.Սի: 36.Ցունամի: 37.Ակնա: 38.Այբուբեն: 44.Ամուլ: 45.Առեքս: 47.Սիրաս: 48.Տա: 49.Բե: 51.Աքիս: 55.Անա: 56.Ամի: 58.Ուղ:

Խմբագիր՝
ՎԱՆ ԲԱՅԲՈՒՐԹՅԱՆ

Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի 0105
Գ.Աթոնելի փ. 5 հեռ. 2990-739, 2990-774
www.vrastan.ge
E-mail: vrastan.press@gmail.com

Գրանցման վկայական
№ 4 4 - 1439
«ԿՈԼՈՐ» հրատարակչություն

“ВРАСТАН”
Тбилиси, Грузия
«VRASTAN»
Georgia, Tbilisi
Индекс 66445